

IV. FORMACJA LITURGICZNA

Ks. Kazimierz Matwiejuk

Posługa diakona

Wstęp

Papież Benedykt XVI w opublikowanym 15 grudnia 2009 r. motu proprio *Omnium in mentem – Ku uwadze wszystkich*, wprowadził pewne modyfikacje do Kodeksu prawa kanonicznego z 1983 r., konkretnie do kan. 1008 i 1009, dotyczących sakramentu święceń¹. Uczynił tak ze względów doktrynalnych. Chodziło o wyraźne odróżnienie diakonatu od wyższych stopni sakramentu święceń. *Lumen gentium* (29) poucza, że diakonat jest niższym szczeblem hierarchicznym *nie dla kapłaństwa, lecz dla posługi*. Tymczasem w kan. 1008 wybrzmiewa niezbyt precyzyjne sformułowanie, że wyświęceni szafarze *wypełniają w osobie Chrystusa-Głowy zadania nauczania, uświęcania i kierowania*. Także Katechizm Kościoła katolickiego (1581) uczy, że święcenia uzdalniają, iż wyświęcony ma udział *jako przedstawiciel Chrystusa, Głowy Kościoła, w Jego potrójnej funkcji kapłana, proroka i króla*.

Jan Paweł II 9 października 1998 r., polecił te zapisy uściślić w następującym brzmieniu: *Od Niego (Chrystusa) biskupi i prezbiterzy otrzymują misję i zdolność, by działać jako przedstawiciele Chrystusa, Głowy Kościoła, a diakoni moc służenia w «diakonii» liturgii, słowa i miłości*. Ta poprawka nie została dokonana.

Benedykt XVI nadał kan. 1008 następujące brzmienie: *Na mocy ustanowienia Bożego, przez sakrament święceń niektórzy spośród wiernych, naznaczeni w nim niezatartym charakterem, są ustanawiani świętymi szafarzami; są oni mianowicie konsekrowani i przeznaczeni, ażeby każdy, odpowiednio do swojego stopnia, z nowego i szczególnego tytułu służył Ludowi Bożemu*. A w kanonie 1009 dodał paragraf w brzmieniu: *Ci, którzy są ustanowieni biskupami czy prezbiterami, otrzymują misję i zdolność, by działać jako przedstawiciele Chrystusa, Głowy Kościoła, zaś diakoni moc służenia w «diakonii» liturgii, słowa i miłości*.

1. Ustanowienie Siedmiu

1.1. Posługa charytatywna w gminie jerozolimskiej

Jerozolimska wspólnota chrześcijan troszczyła się, aby nikt z jej członków nie cierpiał głodu². Osoby nie mające wystarczających środków utrzymania,

¹ Benedykt XVI, *Motu proprio Omnium in mentem*, http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/apost_letters/documents/hf_ben-xvi_apl_20091026_codex-iuris-canonici_lt.html (26.10.2009),

² Zob. D. Rychlicki, *Urząd diakona na podstawie <Obrzędy święceń biskupa, prezbiterów i diakonów>*, Warszawa 2010, (mps., archiwum UKSW).

zwłaszcza wdowy, znajdowały się pod troskliwą opieką współwyznawców. Potrzebujący korzystali z *codziennego rozdawania* (por. Dz 4, 34-35). Ale zdarzyło się, że chrześcijanie pochodzenia pogańskiego, helleniści, skarżyli się na niedostateczną troskę o ich wdowy. Były to po części pretensje uzasadnione. Wzrastała bowiem liczba wyznawców Chrystusa, a dotychczasowy system opieki okazał się niewydolny. Apostołowie zdecydowali, żeby usprawnić organizację *obsługiwanego stołów*. Postanowili ustanowić sługi do posługi charytatywnej. Sami zaś pragnęli całkowicie oddać się *modlitwie i posłudze słowa* (Dz 6,4).

Do pracy charytatywnej wybrano Szczepana, Filipa, Prochora, Nikanora, Tymona, Parmenasa i Mikołaja, prozelitę z Antiochii (Dz 6,5). Byli to helleniści cieszący się dobrą sławą, a nade wszystko pełni Ducha Świętego. Paweł katalog przymiotów kandydata na diakona rozszerzył i ukonkretnił. *Diakonami winni być ludzie godni, w mowie nieobłudni, nie nadużywający wina, niechciwi brudnego zysku, [lecz] utrzymujący tajemnicę wiary w czystym sumieniu. I oni niech będą najpierw poddawani próbie, i dopiero wtedy niech spełniają posługę, jeśli są bez zarzutu. (...) Diakoni niech będą mężami jednej żony, rządzący dobrze dziećmi i własnymi domami*” (1 Tm 3,8-12). Diakoni uczyli się troski o potrzebujących przez mądre kierowanie własnym domem.

Wybrani mężowie zostali ustanowieni diakonami przez apostołów³. Ci modlili się nad przedstawionymi kandydatami i włożyli na nich ręce. Przekazali Ducha Świętego, by w Jego mocy wyświęceni mogli wykonywać swą posługę diakońską we wspólnocie Kościoła.

Działalność Siedmiu nie ograniczała się jednak tylko do troski o sprawy materialne wspólnoty. Niektórzy z nich, m.in. Szczepan i Filip, stali się *slugami słowa*. Przemawiali z *mocą*, a Pan potwierdzał ich słowa znakami, podobnymi do tych, jakie towarzyszyły posłudze apostołów. Wrogość Żydów wobec nauczającego diakona Szczepana doprowadziła do jego śmierci męczeńskiej przez ukamienowanie (Dz 7, 57-60). Diakon Filip, który głosił słowo Boże w Samarii, udzielił sakramentalnego chrztu Etiopczykowi, któremu pomógł uwierzyć w Chrystusa, wyjaśniając sens prorocтва Izajasza o Słudze Pańskim (Dz 8, 5-40).

1.2. Diakonat w czasach poapostolskich

Posługa diakona kształtowała się w pierwszych czterech wiekach historii Kościoła. Był to stały urząd. Diakon był wyświęcany nie dla kapłaństwa⁴. Swoją posługę diakoni spełniali w określonej wspólnocie eklezjalnej. Biskupowi Rzymu pomagało siedmiu diakonów. Podobnie było w innych Kościołach lokalnych. Diakon służąc biskupowi, służył całemu Kościołowi. Ta współpraca biskupa i diakona była tak ścisła, że o diakonie mówiono, że jest

³ E. Dąbrowski, *Dzieje Apostolskie. Wstęp - przekład z oryginału - komentarz*, Poznań 1961, s. 272.

⁴ Por. Hipolit Rzymski, *Tradycja Apostolska* 8: „Diacono e scelto da popolo. Solo il vescovo gli impone le mani, perché non è “ordinato” al sacerdozio, ma al servizio del vescovo, e non fa parte del consiglio del clero. Funzioni: servire la Chiesa, portare i doni all’altare”, <http://www.google.com/search?ie=UTF-8&oe=UTF-8&sourceid=navclient&gfns=1&q=Ippolito%2C+Tradizione+Apostoli-ca%2C+cap.+VIII>.

*uchem biskupa, jego ustami, sercem i duszą*⁵.

Diakon organizował i prowadził działalność charytatywną, ale również spełniał funkcje i posługi o charakterze profetycznym i liturgicznym. *Nie są tylko usługującymi przy jedzeniu i picciu, lecz sługami Kościoła Bożego*⁶.

Św. Justyn (+167) w swojej Pierwszej Apologii (65-66), opisując celebrację Eucharystii w dniu zwanym *Dniem Słońca*, odnotował posługę diakona. Był on jednym z wykonujących funkcje liturgiczne. Lektor bowiem czytał *Pamiętniki apostołskie albo Pisma prorockie, dopóki czas na to pozwala*. Przełożony wspólnoty zaś słowem upominał i zachęcał uczestników celebracji do naśladowania tych wzniosłych nauk. Po wspólnej modlitwie zgromadzenia przynoszono na ołtarz chleb, wino i wodę, nad którymi *przełożony zanosił modlitwy i dziękczynienia najlepiej, jak potrafił*. Lud jego dziękczynienie dopełniał aklamacją «Amen». *Wtedy ci, którzy są zwani przez nas diakonami, rozdzielają każdemu z obecnych eucharystyczny chleb, wino i wodę, a także roznoszą je nieobecnym*⁷.

Diakonom zlecano zanoszenie Eucharystii chorym do ich domów, także udzielanie chrztu oraz wspomaganie biskupa w głoszeniu słowa Bożego. Diakonat jaśniał w Kościele. Diakoni dawali wspaniałe świadectwo wiary i miłości względem Chrystusa i bliźnich. Czynili to przez pełnienie dzieł miłosierdzia, sprawowanie świętych czynności, jak również wykonywanie niektórych posług duszpasterskich⁸.

W Kościele syryjskim diakoni prowadzili dokumentację dotyczącą chorych i potrzebujących. Mogli także wygłaszać homilie⁹. O liturgicznej posłudze diakonów wspomina również Pseudo Dionizy Areopagita, mnich grecki, żyjący na przełomie V i VI w. Ich zadaniem było m.in. przygotowanie wiernych do przyjęcia sakramentów świętych¹⁰.

Od IV w., od synodu w hiszpańskiej Elwirze (Grenada - 300 r.), diakoni mieli obowiązek zachowania celibatu. Kanon 27 tego synodu stanowił, że biskup lub jakikolwiek inny duchowny może mieć przy sobie co najwyżej rodzoną siostrę lub niewiastę poświęconą Bogu. Natomiast kan. 33 zabraniał stanowczo, aby duchowni będący w służbie ołtarza, współżyli z żonami swoimi i mieli dzieci. *Kto by zaś to*

⁵ *Didascalia Apostolorum* Book II 44, 9: „but let the deacon be the bishop's ear, and eye, and mouth, and heart, and soul, that the bishop may not be distracted with many cares, but with such only as are more considerable, as Jethro did appoint for Moses, and his counsel was received”, <http://www.interfaith.org/christianity/apocrypha/new-testament-apocrypha/10/2.php> (luty 2010).

⁶ Ignacy św., *List do Kościoła w Tralleis II*: „to please the deacons, who are [ministers] of the mysteries of Christ Jesus; for they are not ministers of meat and drink, but servants of the Church of God”, <http://www.ccel.org/ccel/schaff/anf01.v.iv.ii.html> (luty 2010).

⁷ J. Naumowicz, *Wprowadzenie do Apologii Justyna męczennika*, apologetyka.katolik.net.pl/kontent/view/1002/01 (marzec 2009).

⁸ Paweł VI, *Motu proprio Ad pascendum* promulgujące przepisy dotyczące diakonatu (15.08.1972), <http://www.kefas-piotr.wiara.pl/index.php?idz=1&kat=06&txt=12.txt&nazw=AD%20Pascendum>.

⁹ K. Klauza, *Diakon w Kościele syryjskim (III-IV w.)*, „Vox Patrum” 9 (1989), z. 17, s. 677.

¹⁰ M. Korczyński, *Teologia kosmiczna w pismach Pseudo Dionizego Areopagity*, Radom 1997, s. 146-147.

czynił, powinien być pozbawiony godności duchownej¹¹. Odtąd bezżenność jest traktowana jako wyraz naśladowania dziewiczego Chrystusa oraz znak zaangażowania się niepodzielnym sercem w posługę w Jego Kościele.

Diakon był wyświęcany przez biskupa. W roku 506 na synodzie w Agde ustalono, że kandydat na diakona winien mieć ukończone 25 lat życia¹². Istotnym znakiem sakramentalnym podczas liturgii święceń diakonatu było nałożenie na głowę kandydata rąk przez biskupa i modlitwa święceń. Taką obrzędowość potwierdza Pseudo Dionizy Areopagita: *Diakon, przyprowadzony do ołtarza, ugina tylko jedno kolano; głowa jego jest osłonięta prawą ręką hierarchy, a jego wyświęcenie kończy się modlitwami ustanowionymi dla konsekracji diakonów*¹³.

Na przełomie V i VI w. urząd diakona w Kościele zachodnim zaczął tracić na znaczeniu. Ich obowiązki przejmowali prezbiterzy. Diakoni byli im podporządkowani. Utrwała się praktyka udzielania święceń diakonatu z zachowaniem kolejnych stopni, zatem tzw. święceń niższych i subdiakonatu. Znacząco zmniejszała się liczba tych, którzy pragnęli pozostać diakonami przez całe życie. Pod koniec pierwszego tysiąclecia w Kościele łacińskim zanikł całkowicie diakonat stały. Diakon stał się stopniem przejściowym, choć koniecznym, do przyjęcia święceń prezbiteratu¹⁴.

2. Diakoniat stały

2.1. Diakoniat stały jako trwały stopień hierarchiczny

Postulat przywróceniu diakonatu stałego pojawił się na Soborze Trydenckim (1545-1563). Podczas XXIII sesji poruszono tę kwestię. Ojcowie soborowi, nawiązując do ciągłości tradycji Kościoła, wyrazili zainteresowanie przywróceniem tego urzędu, by pełniej ukazała się hierarchiczna struktura Kościoła oraz została ubogacona jego misja. Nie podjęto jednak żadnych konkretnych rozwiązań. Diakoniat stały nie został przywrócony¹⁵.

Powrót w XX w. idei diakonatu stałego wiąże się z głębszym uświadomieniem

¹¹ Decyzje synodu powtórzył papież św. Syrycjusz w liście do Himeriusa, bpa Tarragony w Hiszpanii (385). On też rozszerzył to prawo na cały Zachód (385). Potwierdzili je Innocenty I (401-417), Leon I Wielki (446) i Grzegorz Wielki (591). Z praktykowaniem celibatu, zwłaszcza w X w., zwanym „ciemnym wiekiem”, było różnie. Od XI wieku upowszechnienie celibatu było jednym z celów reformy kościelnej. Kwestię tę podjęły synody w Pawii (1022) i Bourges (1031) oraz papież Leon IX (1049 - 1054) i papież Grzegorz VII (1073-1085). Sobór Laterański II (1139) określił, że wyższe święcenia są przeszkodą do zawarcia małżeństwa. Na przełomie XII / XIII w. uznano je za przeszkodę zrywającą. Obowiązek zachowania celibatu przez duchownych Kościoła łacińskiego potwierdził Sobór Watykański II. Natomiast na mocy zarządzenia cesarza Justyniana I i synodu w Trullo w 981 r. (In Trullo - pod Kopułą pałacu cesarskiego w Konstantynopolu), ustalili się w Kościołach wschodnich zwyczaj, który obowiązuje do dzisiaj, że wszyscy biskupi zachowują celibat, natomiast święceń prezbiteratu i diakonatu udziela się mężczyznom żonatym, *Skąd wziął się celibat?*, http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TS/kosciol_swiatlem_05.html; zob., K. Kucharski, *Kościół światłem świata, Nauka wiary i życia chrześcijańskiego*, Kraków 2006.

¹² M. Górski, *Diakoniat w starożytnym Kościele*, „Vox Patrum” 9 (1989), z. 17, s. 710.

¹³ M. Korczyński, *Teologia kosmiczna...*, s. 146 - 147.

¹⁴ Paweł VI, *Motu proprio Ad pascendum...*

¹⁵ R. A. Selejda, *Zarys historyczny diakonatu stałego*, Częstochowa, 1998, s. 33.

diakonijno-misyjnego charakteru Kościoła przez jego członków. Kościół jest wspólnotą odkupionych grzeszników. Oni w różny sposób uczestniczą w realizacji eklezjalnego posłannictwa. Uczestniczą w misji ewangelizacyjnej Kościoła, także jego działalności pastoralnej a nade wszystko w misji uświęcenia.

W latach trzydziestych XX w. w Niemczech podjęto dyskusję dotyczącą stałej posługi diakańskiej. Ta dyskusja była zorientowana na zdynamizowanie charytatywnej działalności w parafii¹⁶. W 1951 r. Hannes Kramer założył we Fryburgu Bryzgowijskim pierwszy ośrodek diakański. Zgromadził on małżeństwa, których mężowie pragnęli poświęcić się służbie diakańskiej jako ojcowie rodzin. Podobne ośrodki zaczęły powstawać również w innych regionach Niemiec, także we Francji, Austrii oraz w Ameryce Łacińskiej.

Członkowie tych ośrodków, podejmując studium nad działalnością charytatywną Kościoła, zgłębiali także zagadnienia eklezjologiczne. Zastanawiano się również nad potrzebą i miejscem urzędu diakona stałego w Kościele. Do dyskusji na temat przywrócenia w Kościele diakonatu, jako stałego stopnia hierarchicznego, włączył się papież Pius XII. Podczas II Międzynarodowego Kongresu Apostolstwa Świeckich, który odbył się w Rzymie, 5 października 1957 r., stwierdził on, że w Kościele jest ciągle obecna myśl, ażeby powrócić do posługi diakona, niezależnej od święceń prezbiteratu. Ojciec Święty wyznał, że jeszcze jest za wcześnie na wykonanie takiego kroku¹⁷.

Problem okazał się dojrzały już w 1959 r. Znalazł się bowiem na liście zagadnień, którymi miał zająć się przygotowywany Sobór Watykański II. Papież Jan XXIII powołując 17 maja 1959 r. Komisję Przedprzygotowawczą, polecił sporządzić katalog kwestii, które powinny być poruszone podczas obrad soboru. Wśród 2150 nadesłanych odpowiedzi, w około 600 poruszono kwestię możliwości przywrócenia w Kościele łacińskim diakonatu stałego¹⁸.

W soborowej Konstytucji dogmatycznej o Kościele *Lumen gentium* (29) znalazło się postanowienie, że *można będzie w przyszłości przywrócić diakonat jako właściwy i trwały stopień hierarchiczny*. Natomiast do kompetencji terytorialnych konferencji episkopatu pozostawiono decyzję, czy i gdzie należy ustanowić diakonów stałych. Decyzja konferencji biskupów wymagała aprobaty papieża. Święcenia diakańskie mogą przyjąć dojrzały mężczyźni żyjący w związku małżeńskim, oraz zdolni do tej posługi młodzieńcy, którzy pozostaną celibatariuszami.

Sobór określił zakres uprawnień diakańskich. Oni umocnieni łaską sakramentalną w posłudze liturgii, słowa i miłości mają służyć ludowi Bożemu w łączności z biskupem i jego prezbiterami¹⁹. Do ich zadań, o czym ostatecznie zadecyduje kompetentna władza, należy *uroczyste udzielanie chrztu, przechowywanie i rozdzielanie Eucharystii, asystowanie i błogosławienie w imieniu Kościoła związkom małżeńskim, udzielanie wiatyku umierającym, czytanie wiernym Pisma świętego, nauczanie i napomina-*

¹⁶ M. Marczewski, *Diakoniat stały we współczesnym Kościele rzymskokatolickim*, „Collectanea Theologica” 67 (1997) nr 4, s. 56.

¹⁷ A. Bardecki, *Kościół epoki dialogu*, Kraków 1966, s. 158.

¹⁸ B. Nadolski, *Leksykon liturgii*, Poznań 2006, s. 313-314.

¹⁹ Zob. E. Petrolino, *Diakoni. Zwiastuni słowa Bożego. Szafarze ołtarza i miłosierdzia*, Kraków 2002.

nie ludu, przewodniczenie nabożeństwu i modlitwie wiernych, sprawowanie sakramentaliów, przewodniczenie obrzędowi żałobnemu i pogrzebowemu (KK 29).

2. 2. *Diakonat stały w Kościele powszechnym*

Pierwsze święcenia, po przywróceniu w Kościele łacińskim posługi diakona stałego, miały miejsce 28 kwietnia 1968 r. w katedrze w Kolonii. Wtedy wyświęcono pierwszych pięciu diakonów²⁰. Od tego czasu nastąpił wzrost liczebny diakonów stałych w Kościele. Według danych na koniec 1999 r., w Kościele pełniło posługę 26629 diakonów stałych w 129 krajach, w tym 486 zakonników. Najwięcej było ich w Ameryce Północnej i Środkowej – 14.853; w Europie – 8442, w tym we Włoszech było – 2251, w Niemczech – 2215, a we Francji – 1518. Diakonów stałych w Belgii było 532, w Wielkiej Brytanii – 489, a w Austrii – 425. Holandia miała 264 diakonów stałych, Hiszpania – 224, Czechy – 141, Szwajcaria – 134, Portugalia – 113, a Węgry – 43. W całej Ameryce Południowej było 2673 diakonów stałych, w Afryce – 324, w krajach Oceanii – 176, a w Azji posługiwało 161 diakonów stałych²¹.

Natomiast w roku 2007 liczba diakonów stałych w Kościele łacińskim wynosiła 35942 osób. Na poszczególnych kontynentach kształtowała się w następujący sposób: w Afryce było 403 diakonów stałych, w obu Amerykach pracowało ich 23256, w Australii i Oceanii posługę diakona pełniło 272 osób, natomiast w Azji swą posługę spełniało 163 diakonów.

W Europie w tymże roku posługę diakonańską wykonywało 11848 diakonów, w tym 319 z instytutów życia konsekrowanego. Największa liczba diakonów posługiwała w Kościele we Włoszech. Było ich 3524. W Niemczech było 2747 diakonów, w tym 313 pracowało w diecezji kolońskiej, 282 w diecezji Münster, 232 w diecezji Monachium, a 217 w diecezji Freiburg²².

W 2008 r. w Republice Federalnej Niemiec posługiwało 2966 diakonów stałych. Większość z nich to ludzie czynni zawodowo, wykonujący różne cywilne profesje. Około 30% diakonów pozostawało w pełni zaangażowanych i opłacanych przez poszczególne diecezje. Byli to tzw. diakoni etatowi. Ponad 400 osób to diakoni emeryci, już w sposób formalny i regularny niezaangażowani w duszpasterskie zadania Kościoła²³.

We Francji w 2009 r. było 2187 diakonów stałych, w tym w diecezji paryskiej 96, z czego 12 posługiwało poza diecezją, a 4 wykonywało misję w zagranicznych diecezjach. Ich sytuacje rodzinne i zawodowe kształtowały się następująco: 84 diakonów żyło w związku małżeńskim, 6 było wdowcami, a pozostałych 6 to celibatariusze. W 53 parafiach diecezji paryskiej posługiwał przynajmniej jeden diakon. Natomiast 37 diakonów, oprócz posługi w parafii, pełniło swą misję m.in. w szpitalach i więzie-

²⁰ M. Marczewski, *Diakonat stały...*, s. 62

²¹ D. Kwiatkowski, *Wyświęceni do służby*, <http://www.opiekun.kalisz.pl>.

²² Na podst., *Annuario statisticum Ecclesiae*, <http://www.diakonat.pl/index.php?Module=Diakonat> News& Page Name=Show&ID=226.

²³ *Liczba diakonów stałych w świecie*, www.diakonat.pl (maj 2009).

niach, dziełach solidarności, katechumenacie czy w duszpasterstwie rodzin²⁴.

W Wielkiej Brytanii, w 2007 r. było 732 diakonów, w Austrii posługiwało 574 diakonów stałych, natomiast w Belgii 573, a w Holandii 345. W Irlandii w 2009 r., 20 mężczyzn z dwu irlandzkich diecezji – Dublin i Elphin rozpoczęło trzyletnie przygotowania do diakonatu stałego. Byli to mężczyźni żonaci²⁵.

2.3. Diakonat stały w Kościele w Polsce

Jego wprowadzenie zostało poprzedzone powstaniem kręgów diakonackich, w 1982 r. w Suwałkach, a w roku 1996 w Lublinie. Oficjalnie diakonat stały w Polsce został wprowadzony decyzją Konferencji Episkopatu Polski na 313 zebraniu plenarnym w Łowiczu, 20 czerwca 2001 r.²⁶ Dwa lata później Episkopat zatwierdził *Wytyczne dotyczące formacji, życia i posługi diakonów stałych w Polsce* (22.10.2003). Dnia 6 stycznia 2005 r. biskup toruński, dekretem, wprowadził diakonat stały w diecezji toruńskiej. A na jej terenie, w Przysieku koło Torunia, rozpoczął działalność Ośrodek formacji diakonów stałych. W październiku tego roku rozpoczęło formację pierwszych dziesięciu kandydatów do posługi diakona stałego²⁷.

Pierwszym diakonem stałym Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce został Tomasz Chmielewski, człowiek żonaty i ojciec córki. Przyjął święcenia diakońskie 6 czerwca 2008 r. przez posługę biskupa toruńskiego, Andrzeja Suskiego²⁸. Dwa dni później na diakona stałego został wyświęcony 44-letni Zbigniew Machnikowski, mąż i ojciec dwójki dzieci. On posługuje w diecezji pelplińskiej²⁹. Natomiast 9 sierpnia 2009 r. w par. Marii Magdaleny w Magdalence, arcybiskup Kazimierz Nycz wyświęcił na diakona 53-letniego dziennikarza telewizyjnego, Bogdana Sadowskiego, człowieka żonatego i ojca dwóch synów. Przez święcenia został on włączony do hierarchii Kościoła archidiecezji warszawskiej³⁰.

Pierwszy stały diakon w diecezji ełckiej został wyświęcony w niedzielę 20 grudnia 2009 r. Biskup ełcki, Jerzy Mazur, udzielił święceń diakonatu Stanisławowi Dziemianowi w konkatedrze św. Aleksandra w Suwałkach, rodzinnym mieście diakona. Diakon Stanisław Dziemian pełni jednocześnie funkcję dyrektora powiatowego centrum pomocy rodzinie. Jest żonaty od 22 lat i jest ojcem Olgi i Kamili³¹.

²⁴ *Diakoni diecezji paryskiej w liczbach*, http://www.diakonat.pl/index.php?Module=Diakonat_News&PageName=Show&ID=238 (styczeń 2010).

²⁵ *Liczba diakonów stałych w świecie*, art. cyt.

²⁶ Episkopat Polski, 313 zebranie, *Diakonat, przykazania, katecheza, święta*, [http://ekai.pl/wydarzenia/polska/x141/diakonat-przykazania-katecheza-swieta-zebranie-episkopatu/\(czer-wiec 2009\)](http://ekai.pl/wydarzenia/polska/x141/diakonat-przykazania-katecheza-swieta-zebranie-episkopatu/(czer-wiec 2009)).

²⁷ J. Jureczko-Wilk, *Mąż - ojciec - duchowny*, <http://www.diakonat.szczecin.opoka.org.pl/Doniesienia05.htm> (lipiec 2009).

²⁸ Zob. *Wywiad, Ksiądz diakon, jego żona i jego dzieci*, http://wyborcza.pl/1,76842,5264748,Ksiadz_diakon_jego_zona_i_jego_dzieci.html (wrzesień 2009).

²⁹ *Diakonat stały w Polsce - historia i stan aktualny*, art. cyt.

³⁰ R. Łączny, *Warszawa: święcenia trzeciego diakona stałego w Polsce*, <http://www.oecumene.radiovaticana.org/POL/Articolo.asp?c=308479> (wrzesień 2009).

³¹ J. Sikora, *Pierwszy diakon stały w diecezji ełckiej*, http://www.diakonat.pl/index.php?Module=Diakonat_News&PageName=Show&ID=245, zob. „Anamnesis” 16 (2010) nr 2 (61), s. 111.

Zakończenie

Kandydat na diakona stałego musi osobiście przedstawić swemu biskupowi podanie z przedstawieniem motywów, którymi kieruje się w podjęciu tej decyzji. Do podania ma być dołączony życiorys, świadectwa chrztu i bierzmowania, także świadectwo dojrzałości, a w przypadku kandydatów żonaty, również odpis aktu zawarcia sakramentalnego małżeństwa i pisemną zgodę żony. Natomiast w przypadku kandydatów nieżonaty lub wdowców potrzebne jest zaświadczenie proboszcza o stanie wolnym kandydata i opinia wraz z charakterystyką jego dotychczasowego zaangażowania eklezjalnego, zwłaszcza duszpasterskiego.